

فصل ششم

قانون اساسی معارف و تحولات
ساختار نظام آموزشی

تهیه کننده : شهناز محمودزاده

به نام یکتا خالق
هستی بخش

فصل ششم قانون اساسی معارف و تحولات ساختار نظام آ.پ

- در کشور ما سازمانهای آموزشی متعدّدند که مهمترین آنها از صدر اسلام تا کنون خانواده، مسجد، مکتب و مدرسه بوده است.

سازمان مدارس به سبک جدید در ایران و تغییرات

ساختاری آن

- 1) از تأسیس دارالفنون تا سال **1313** ش
- 2) دارالفنون آموزشگاهی دولتی بود.
- 3) به شیوه نظامی اداره می شد.
- 4) شاگردان آن لباسهای متحدالشکل می پوشیدند.
- 5) دارای رشته های پیاده نظام، سواره نظام، توپخانه، مهندسی پزشکی، جراحی، داروسازی و معدن شناسی بود.
- 6) برنامه آن شامل مواد درسی در دو سطح متوسطه و عالی بود.

- 7)** در این مدرسه فرزندان اعیان و اشراف که حدود 14 تا 16 سال داشتند تحصیل می کردند.
- 8)** بیشتر استادان و معلمان خارجی و بویژه اتریشی بودند.

نتایج تأسیس دارالفنون

- 1) اولین اقدام رسمی دولت برای آ.پ بود.
- 2) دولت به آ.پ مردم توجه بیشتری نشان داد و در سال ۱۲۳۲ ش وزارتخانه ای به نام وزارت علوم ایجاد شد.
- 3) برنامه ریزی درسی و نوع کتابهای درسی و شیوه تدریس و کلاسداری و روشهای امتحانی و مقررات حاکم بر مدرسه تغییر کرد.
- 4) با ترجمه کتب از زبانهای بیگانه راه آشنایی با علوم کشورهای اروپایی باز شد.
- 5) کارهای مهم مملکت به فارغ التحصیلان دارالفنون واگذار شد.

- بعد از آن مدارس زیادی توسط خارجیان و تحصیل کرده های خارج تأسیس شد.
- در سال **1289** ش برنامه مدون مدارس ابتدایی به صورت مدون برای اجرا به مدارس ابلاغ شد.
- به دلیل نفوذ فرهنگ فرانسه نسبت به دیگر فرهنگها در آموزش و پرورش ایران زبان خارجی غالب مدارس فرانسه بود. بنابراین سازمان مدارس ایران به سبک جدید از آموزش و پرورش فرانسه اقتباس شده است.

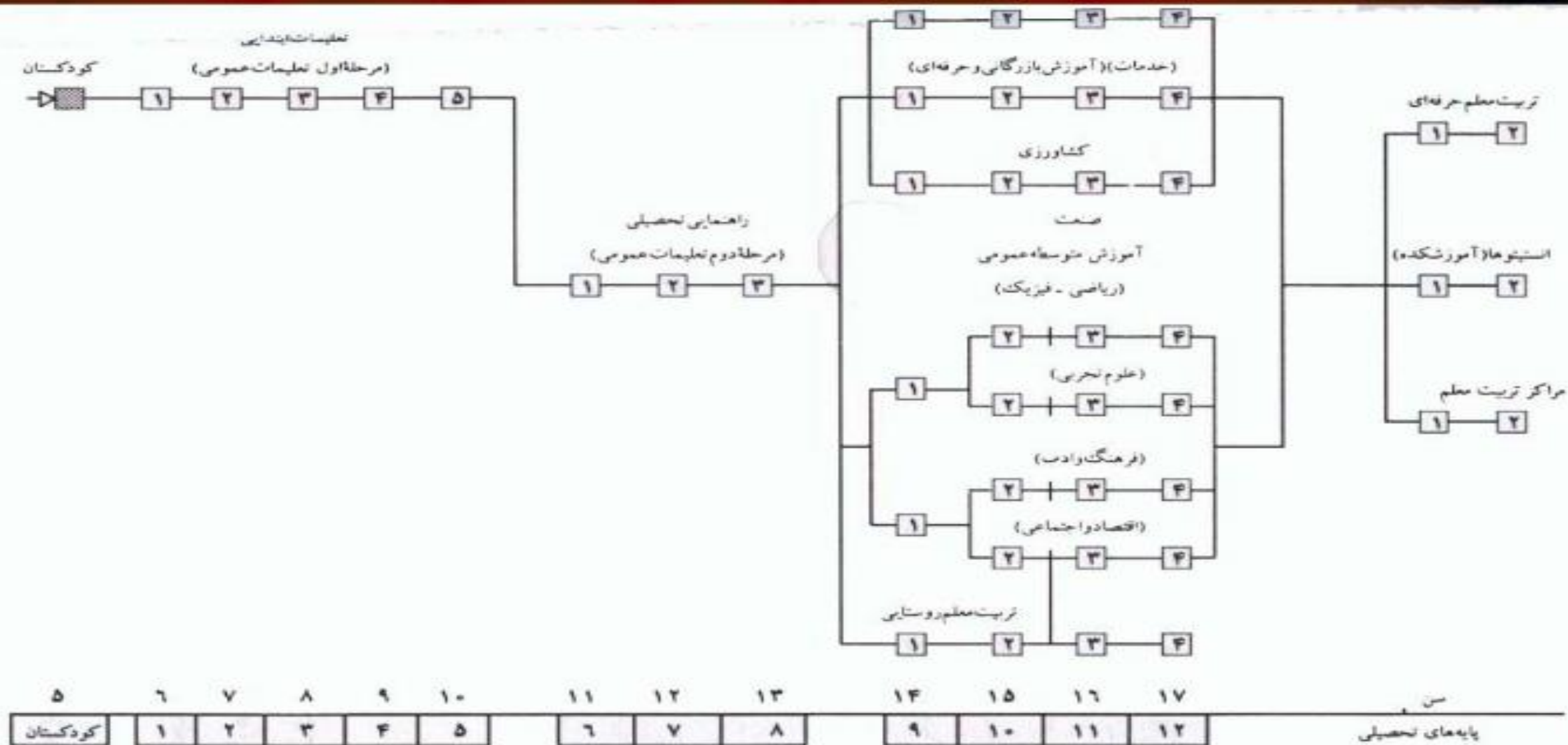

متن قانون اساسی معارف

- ماده 1: مکتب و مدرسه عبارت است از تأسیساتی که برای تربیت اخلاقی، عملی و بدنی ابنای نوع دایر می گردد.
- ماده 2: برنامه مدارس و مکاتب از طرف وزارت معارف معین می شود.
- ماده 3 تعلیمات ابتدایی برای عموم ایرانیان اجباری است.
- ماده 4 طریق تحصیل آزاد است.
- ماده 5 هر کس مکلف است اطفال خود را از سن 7 سالگی به تحصیل معلومات ابتداییه وادارد. در خانه یا مدرسه

- ماده 6: در صورت لزوم طبی یا وجود مانع با اطلاع مأمورین معارف تأخیر شروع در ارسال طفل به مکتب جایز است.
- ماده 7 ملل غیر اسلامی در مدارس دولتی حق تقاضای تحصیل مذهب خودشان را ندارند و مجبور به تحصیل شرعیات اسلامی نیز نخواهند بود.
- ماده 8 مکاتب و مدارس بر دو قسم است رسمی و غیررسمی؛ رسمی آن است که توسط دولت دایر شده باشد و غیررسمی بانی مخصوص داشته باشد.
- ماده 9 هر کس مدرسه غیررسمی افتتاح کند باید به اطلاع دولت برساند.
- ...

نمودار ۴-۶ نظام آموزش و پرورش در سال تحصیلی ۶۸-۶۹